

tištěno a obsah článku uveřejněn, nenarazí-li se na překážku zabavením u úřadu k cenzuře (§ 17 tiskového zákona) povolného. Nelze proto tvrditi, že tu nebylo úmyslu, aby závadný článek byl uveřejněn, nýbrž jen uskutečnění tohoto úmyslu podmíněno bylo dle představy pachatelovy okolností, že článek nebude při cenzuře zabaven. V předložení k předchozí cenzuře nelze proto též spatřovati, jak rozsudek za to má, pouhý dotaz u úřadu, smí-li článek býti uveřejněn, nýbrž nanejvýše dotaz, smí-li ve vytištění za účelem uveřejnění, jež zahájeno bylo odevzdáním rukopisu do tiskárny, býti pokračováno. Za těchto okolností a vzhledem k předpisu § 10 tr. zák. nemůže, jak nalézací soud má za to, býti řeči o pouhém beztrestném jednání přípravném, nýbrž nutno uznati, že čin obžalovaného vstoupil již do období trestného pokusu po rozumu § 8 tr. zák. Zabavení není však okolností, závislou na vůli pachatelově; tento nebyl by přirozeně ani povinné exempláře dal vytisknouti a předložiti cenzuře, kdyby byl předpokládal, že propadnou zabavení. A pokus byl by vedl dle úmyslu obžalovaného nepochybně k uveřejnění článku, kdyby dozorčí úřad z jakéhokoli důvodu byl opomenul tiskopis zabaviti. I když zabavení bylo příčinou, že ve vytištění tiskopisu nebylo pokračováno a že k uveřejnění článku nedošlo, stalo se tak proti vůli obžalovaného, a nelze přiznati mu beztrestnost z toho důvodu, že od dokonání činu o své újmě upustil dříve, než škodlivý výsledek mohl nastati. Proto nebudiž zkoumáno, nebyl-li tu alespoň již dokonáný přestupek dle článku V. a § 487 tr. zák., protože se urážlivý obsah článku následkem jednání obžalovaného dostal na vědomí osob třetích, od uraženého rozdílných. Bylo tedy oprávněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, rozsudek prvé stolice jako zmatečný zrušiti a obžalovaného uznati vinným dle obžaloby. Rozsudek nalézacího soudu opírá se o vývody prof. Löfflera ku rozhodnutí vídeňského nejvyššího soudu ze dne 17. března 1910, Kr III 5/10, čís. 61 »Oesterr. Rechtssprechung«; pro názor zde zastupovaný svědčí citované rozhodnutí, pak rozhodnutí sb. čís. 1704, 1569, 1585, 1382 a j.

Čís. 797.

Zločin veřejného násilí dle § 81 tr. zák. lze spáchat i nebezpečnou pohrůzkou v úmyslu, by zmařen byl úřední výkon. Nebezpečnost pohrůžky jest posuzovati dle všeobecného pojmu § 98 písm. b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1922, Kr I 168/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 1. července 1920, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost sice v úvodu uvádí, že si stěžuje do rozsudku, jímž stěžovatelé byli uznáni vinnými zločinem dle § 81 tr. zák. a přestupkem dle § 312 tr. zák., avšak ohledně přestupku dle § 312 tr. zák. není v provedení vůbec zmínky a také konečný návrh zní jen na osvobození od

obžaloby pro zločin podle § 81 tr. zák. V tomto bodě není stížnost odůvodněna. Ustanovení § 81 tr. zák. ohrožuje trestem násilný odpor proti služebnímu výkonu osob, v § 68 tr. zák. označených. Násilný odpor může být kladen buďto skutečným násilným vztažením ruky nebo nebezpečnou pohrůžkou. Obojí porušuje nedotknutelnost vrchnostenské osoby, již chrání § 81 tr. zák. po dobu, kdy vykonává vrchnostenský rozkaz nebo koná svůj úřad nebo svou službu, a vnucuje osobě té alternativu, by buď od svého úmyslu a počínání upustila nebo odpor jí kladený přemohla tělesnou silou. Obé, jak skutečné vztažení ruky, tak i pohrůžka, jsou povahou svou násilím, vykonávaným proti osobě vrchnostenské, jednak proti tělu, jednak proti vůli její. Ježto § 81 tr. zák. nepodává výměru nebezpečné pohrůžky, sluší pojem její posuzovati dle všeobecného pojmu, vytčeného v § 98 b) tr. zák. Dle toho vyžaduje nebezpečná pohrůžka jen, aby byla způsobilou, vzbuditi v ohroženém, hledíc k poměrům a jeho osobní povaze nebo vzhledem na zlo, jímž pohroženo, důvodné obavy. O této způsobilosti nemůže být v tomto případě vzhledem ku zlu, jímž oba obžalovaní orgánům finanční strážě hrozili, a vzhledem ku násilnické povaze obžalovaných nejmenší pochybnosti. Zjišťuje také nalézací soud výslovně, že orgánové finanční strážě pod dojmem pohrůžek cítili se skutečně na životě ohroženi, a odůvodňuje to tím, že obžalovaní jsou známí podloudníci a jako takoví schopni násilnických činů. Tímto zjištěním je plně vyhověno podmínce, zákonem pro nebezpečnost pohrůžky kladené, a nevyžaduje se, aby po vyhrůžce následoval snad hned skutek. Zmateční stížnost, dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 5 a 10 (správně 9 a) § 281 tr. ř., míní totiž, že skutková povaha zločinu dle § 81 tr. zák. je v tomto případě proto vyloučena, poněvadž prý Albert H. byl do té míry v moci finančních orgánů, že se strany jeho nebylo důvodně očekávati útok na jejich osoby, a že jak jeho výroky, tak i výroky Františka H-a byly jen výrazem vysokého rozčilení a nikoli pohrůžkami, které by měly v zápětí použití násilí. Na to dlužno odvětit, že skutečné ublížení osobě úřední nenáleží k náležitostí skutkové podstaty zločinu dle § 81 tr. zák., nýbrž že by dle § 82 tr. zák. mělo význam jen pro otázku trestu. Pro povahu závadných výroků jakožto nebezpečné pohrůžky se vyhledává toliko, by odpovídaly podmínkám shora uvedeným, by tudíž pohroženo bylo nějakým zlem a, by bylo nebezpečí, že zlo bude vykonáno. I tento předpoklad je však kryt zjištěním rozsudku, že situace, jednáním obžalovaných vyvolaná, byla pro finanční orgány v kritické době hroživá, že tito splnění zla, jímž bylo jim pohroženo, se obávali a pod tlakem pohrůžek upustili od úředního výkonu, totiž sepsání protokolu s obžalovaným Albertem H-em. Že závadné výroky byly výrazem rozčilení obžalovaných, nebrání nikterak tomu, by za daných předpokladů neopodstatnily zákonný znak nebezpečné pohrůžky. Na rozčilení lze vzíti zřetel jen při výměře trestu jako na okolnost polehčující, což se také stalo. Skutková povaha zločinu dle § 81 tr. zák. v objektivním ohledu je proto dána. Není-li v objektivním směru náležitostí skutkové povahy skutečné ublížení osobě úřední, není ani v subjektivním ohledu zapotřebí, úmyslu k tomu směřujícího. Stačí, když nebezpečná pohrůžka stane se v úmyslu, zmařiti úřední úkon. Tento úmysl obžalovaných zjišťuje nalézací soud a odůvodňuje to poukazem na obsah závadných výroků a pesuňky, jimiž výroky doprovázeli. Brojení proti tomuto předpokladu soudcovskému dlužno odmítnouti jako nepřipustné bro-

jení proti přesvědčení soudcovskému, založenému na volném hodnocení průvodů (§§ 258, 288 č. 3 tr. ř.).

Čís. 798.

Ublížení na těle dle § 153 tr. zák. nemusí dosáhnouti stupně § 411 tr. zák. Po subjektivní stránce vyhledává se úmysl pachatelův ublížit na těle určité úřední osobě.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1922, Kr I 512/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Král. ze dne 15. února 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 153 tr. zák. a rovněž zavrhl zmateční stížnost státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byli ostatní obžalovaní sprostěni z obžaloby pro zločin dle § 153 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje dle čís. 9 a) § 281 tr. ř. proti odsuzujícímu výroku pro zločin dle § 153 tr. zák., že zde není skutkové podstaty tohoto zločinu proto, že obžalovaný udeřil místodržitelského radu W-a na náměstí v době, kdy již nebyl u výkonu svého povolání, kdy neprováděl žádného úředního jednání. Mimo to prý nelze mluvit o zločinu podle § 153 tr. zák., když ublížení na těle nemělo náležitosti aspoň § 411 tr. zák. Avšak dle § 153 tr. zák. se stává uškození na těle bez ohledu na objektivní svou povahu zločinem z osobní vlastnosti toho, komu bylo ublíženo, když bylo ublíženo třeba jen lehce — při čemž není třeba ani náležitosti § 411 tr. zák. (č. sb. 826, 1058, 1530) — veřejnému úředníku (§ 101 odstavec druhý tr. zák.), buď u výkonu jeho povolání, nebo za příčinou tohoto výkonu. V případě, o němž jde, je zjištěno, že obžalovaný udeřil holí místodržitelského radu W-a na náměstí, když byl z úřadu rozrušeným davem vyvečen a ztýrán; způsobil mu tudíž ublížení na těle za příčinou výkonu jeho úředního povolání, které dalo rozvášnění davu a také obžalovanému podnět k surovému přepadnutí a ztýrání.

Oprávněnosti nelze přiznati ani zmateční stížnosti státního zastupitelství, pokud brojí se stanoviska zmatku dle čís. 9 a) § 281 tr. ř., proti rozsudku nalézacího soudu, pokud jím ostatní obžalovaní byli osvobozeni od obžaloby pro zločin § 153 tr. zák. Soud nalézací sprostil tyto obžalované z obžaloby v této příčině proto, že neměl vzhledem na zapírání obžalovaných za prokázáno, že skutečně místodržitelskému radovi W-ovi na těle ublížili. Při zločinech veřejného násilí dle §§ 83 a 93 tr. zák. lze říci, že spolupachatelem na těchto zločinech jest i ten, kdož bez přímého účastenství pouhou svou přítomností podporuje činnost ostatních, — ovšem když úmysl jeho směřoval k vykonání násilí — pokud tato činnost směřuje k násilnostem uvedeným v §§ 83 a 93 tr. zák. Totéž neplatí však při zločinu dle § 153 tr. zák., kde úmysl není tak všeobecným — čelícím k násilnostem vůbec — nýbrž vyhraněn tím, že úmysl, požadovaný §em 153 tr. zák., musí směřovati k ublížení na těle určité osobě úřední. I kdyby